

1944, august 31., 21,19 hod.¹ [Banská Bystrica.] — Rádiogram s rozkazom veliteľstva čs. armády na Slovensku dvom východoslovenským divíziám², aby sa prebili do priestoru stredného Slovenska.

Veľmi súrne

Už sme 3. deň v boji s Nemcami a Vy dosiaľ ležíte v [nečinnosti]³. Tým je náš pôvodný plán zmarený. Divízie pod velením plk. Markusa a plk. Husára zmocnia sa Prešova [a] čo najrýchlejšie prebijú sa na stredné Slovensko, a to 1. divízia do údolia Váhu, 2. divízia do údolia [Hrona], kde budú podchytené vlastnými jednotkami. Za prevedenie rozkazu sú zodpovední menovaní velitelia divízií. Pluk. Markus [dá] rozkaz na vedomie pluk. Husárovi.

gen. Viest⁴

VHA Praha. DO, Slovenské povstání, kart. 102. Prilohy k vojnovému denníku 31. 8. 1944. Koncept. Strojopis.

206

1944, august 31. [Banská Bystrica.] — Nariadenie náčelníka štábu čs. armády na Slovensku pplk. J. Goliana, upravujúce organizáciu obranných oblastí, ich úlohy a operačné základne.

Tajné.
Súrne.

Vec: Úprava velenia a úloh.

Podľa rozdeľovníka.

Dňom 31. augusta 1944 od 20,00 hod. upravujem a ustanovujem velenie nad oslobodeným územím Slovenska takto:

I. Veliteľstvo čs. armády na Slovensku (VČSA) utvorí sa z bývalého VPV z VS, CPO a ZŮ podľa zvláštneho rozkazu.

Oblasťná právomoc veliteľstva ČSA sa vzťahuje na celé oslobodené územie.

II. Veliteľstvo 1. obrannej oblasti (VOO-1) so sídlom v Banskej Bystrici.

Veliteľom určujem plk. pech. Kunu Jána. Utvorí sa z veliteľstva 1. div. oblasti a veliteľstva brannej výchovy.

Oblasť je ohraničená na západe, severe a juhu krajnou hranicou oslobodených oblastí, na východe: hrebeň Malej a Veľkej Fatry, hrebeň Nízkyh Tatier až po Kráľovu Hoľu — Ostrý vrch, kóta 886 v to (približne oblasť VDO-1).

Má nateraz tieto obranné oblasti:

¹ Na spise je strojopisná poznámka, že rádiogram bol odoslaný 31. 8. o 21,19 hod. a že došiel 1. 9. 1944. Časový údaj o odoslaní je pripísaný ešte raz červenou ceruzkou.

² V záhlaví je ako adresát uvedená 1. poľná divízia Gíraltovce. V druhom riadku uvedená „2. poľná divízia Radvaň“ je ceruzkou prečiarknutá.

³ Slová uvedené v hranatých zátvorkách v pôvodnom dokumente chýbajú, lebo pravý okraj spisu je poškodený. Doplnili sme ich podľa textu, ktorý cituje v knihe „Vojaci v Slovenskom národnom povstání“ J. Nosko (s. 22—23).

⁴ Viest prirodzene v Bystrici nebol. Ako uvádza Nosko, podpísali na veliteľstve Viesta, „aby rozkaz mal väčšiu váhu“. (C. d., s. 23.)